

Teza: rażąca niewspółmierność kary

Rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary .

Sygn. akt: **WO 132/17**

ORZECZENIE

z dnia 28 listopada 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Anna Maria Kozłowska

SWSD Jacek Będkowski /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Anny Kończyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2017 r. sprawy radcy prawnego K. M.

obwinionej o to, że:

1) w ramach prowadzonej przez siebie działalności jako Kancelaria Radcy Prawnego K. M. z siedzibą w L. świadcząc pomoc prawną na rzecz Pani R. T. i jej rodziny, w tym skarżącego W. T. w okresie od 20 maja 2013 roku do 15 września 2014 roku (do czasu gdy w czasie spotkania u pełnomocnika skarżącego - adwokata M. P. oświadczyła, że R. T. wypowiedziała jej pełnomocnictwo do sprawy o sygn. (...)) w sprawie o sygn. (...) przed Sądem Rejonowym w L. Wydział I Cywilny w sposób zawiniony nienależycie wykonywała czynności zawodowe i uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej nie informując klientów o stanie sprawy, nie złożyła wniosku o uzasadnienie wyroku, nie wniosła w ustawowym terminie apelacji ani nie uzyskała od klientów potwierdzenia, że nie ma składać apelacji w ww. sprawie, nie wydała dokumentów ani pism w ww. sprawie,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 507) w zw. z art. 6 i art.28 ust. 3, 5, 6 i 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku);

2) w ramach toczącego postępowania dyscyplinarnego wezwania do złożenia wyjaśnień wezwaniami: wezwanie dziekańskie z dnia 23 grudnia 2014 roku, wezwanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 26 października 2015 roku, wezwanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 28 listopada 2016 roku - wszystkie wezwania prawidłowo odebrane -nie stawiała się na wezwanie, nie złożyła stosownych wyjaśnień oraz nie usprawiedliwiła niemożności stawiennictwa na wezwanie w sposób zawiniony uchybiła zasadom Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010r. Nr 10, poz.65) w zw. z art. 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku) oraz w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 507) w zw. z art. 62 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu obecnie obowiązującym);

3) w ramach toczącego postępowania dyscyplinarnego okazało się, iż obwiniona zmieniła adres kancelarii, co najmniej do 30 sierpnia 2013 roku prowadziła kancelarię w L. przy ul. (...) i następnie zmieniła adres kancelarii z ul. (...) w L. na ul. (...) w L., do dnia dzisiejszego nie poinformowała OIRP w Poznaniu o zmianie adresu siedziby i w ten zawiniony sposób uchybiła przepisom ustawy o radcach prawnych,

tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 507) w zw. z art. 8 ust. 3 wymienionej ustawy

na skutek odwołania obwinionej od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt: OSD - 7/7

orzeka:

1. utrzymać w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie o sygn. akt: OSD - 7/7;

2. na podstawie art. 70⁶ ust.2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U.2017.1870) zasądzić od obwinionej K. M. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.100, 00 (słownie: jeden tysiąc sto) zł płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Na podstawie skargi W. T. z dnia 11 grudnia 2014 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2015 r. wszczął dochodzenie o popełnienie deliktu dyscyplinarnego przez radcę prawną K. M. na szkodę W. T..

W skardze z dnia 11 grudnia 2014 r. skarżący W. T. zarzucił nieetyczne zachowanie radcy prawnej K. M. polegające na nienależytym wykonywaniu czynności zawodowych i uchybieniu ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom Kodeksu Etyki Zawodowej. Skarżący wskazał na liczne uchybienia radcy prawnej, w tym nieinformowanie klientów o stanie sprawy, niezłożenie wniosku o uzasadnienie wyroku, brak wniesienia w ustawowym terminie apelacji przy braku uzyskania od klientów potwierdzenia, że obwiniona nie ma składać apelacji, niewydawanie klientom dokumentów ani pism w prowadzonej sprawie sądowej.

We wniosku o ukaranie z dnia 24 lutego 2017 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zarzucił obwinionej, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności jako Kancelaria Radcy Prawnego K. M. z siedzibą w L., świadcząc pomoc prawną na rzecz R. T. i jej rodziny, w tym skarżącego W. T., w okresie od 20 maja 2013 r. do 15 września 2014 r. (do czasu, gdy w czasie spotkania u pełnomocnika skarżącego - adwokata M. P. obwiniona oświadczyła, że R. T. wypowiedziała jej pełnomocnictwo do sprawy o sygn. (...)) w sprawie o sygn.(...) przed Sądem Rejonowym w L. Wydział I Cywilny, w sposób zawiniony nienależycie wykonywała czynności zawodowe i uchybiła ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu etyki zawodowej nie informując klientów o stanie sprawy, nie złożyła wniosku o uzasadnienie wyroku, nie wniosła w ustawowym terminie apelacji ani nie uzyskała od klientów potwierdzenia, że nie ma składać apelacji we ww. sprawie, nie wydała dokumentów ani pism we ww. sprawie.

Ponadto Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zarzucił obwinionej, iż w ramach toczącego postępowania dyscyplinarnego, mimo kilku następujących wezwań do złożenia wyjaśnień: wezwania dziekańskiego z dnia 23 grudnia 2014 r., wezwania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 26 października 2015 r. i wezwania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 28 listopada 2016 r. (wszystkie wezwania prawidłowo odebrane), nie stawiała się na te wezwania, nie złożyła stosownych wyjaśnień oraz nie usprawiedliwiła niemożności stawiennictwa na wezwania i tym samym w sposób zawiniony uchybiła zasadom Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Trzeci zarzut Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego dotyczył tego, iż w ramach toczącego postępowania dyscyplinarnego okazało się, że co najmniej do 30 sierpnia 2013 r. obwiniona prowadziła kancelarię w L. przy ul. (...), a

następnie zmieniła adres kancelarii na ul. (...) w L.. Do dnia złożenia wniosku o ukaranie obwiniona nie poinformowała Okręgowej Izby Radców Prawnych w P. o zmianie adresu kancelarii i w ten zawiniony sposób uchybiła przepisom ustawy o radcach prawnych,

Obwiniona nie stawiała się na rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 28 marca 2017 r., prawidłowo zawiadomiona o jej terminie ani też nie usprawiedliwiła swojego niestawiennictwa.

W związku z powyższym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu uznał obwinioną radcę prawną K. M. za winną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego opisanego w pkt 1) wniosku o ukaranie, tj. przewinienia opisanego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015r., poz.

507) w zw. z art. 6, art. 28 ust. 3, 5, 6 i 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za to na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 4 i ust. 2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2016r., poz. 233 ze zm.) w zw. z art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymierzył jej karę dyscyplinarną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres dwóch lat oraz orzekł dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na okres pięciu lat.

Ponadto Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu uznał obwinioną radcę prawną K. M. za winną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego opisanego w pkt. 2) wniosku o ukaranie, tj. przewinienia opisanego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 507 ze zm.) w zw. z art. 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 507) i za to na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2016r. poz. 233 ze zm.) w zw. z art. 6 oraz art. 12 ust. 1 i w zw. z art. 62 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymierza jej karę dyscyplinarną nagany.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu uznał obwinioną radcę prawną K. M. za winną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego opisanego w pkt. 3) wniosku o ukaranie, tj. przewinienia opisanego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2015r. poz. 507 ze zm.) w zw. z art. 8 ust. 3 wymienionej ustawy i za to na podstawie art. 64 ust. 1, art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2016r. poz. 233 ze zm.) w zw. z art. 6 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymierzył jej karę dyscyplinarną upomnienia.

Ponadto, na podstawie art. 65¹ ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233 z późn. zm) w miejsce kar orzeczonych w pkt. II i III zaskarżonego wyroku, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu wymierzył Obwinionej radcy prawnej K. M. łączną karę nagany.

Na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 233 z późn. zm.) i na podstawie uchwały nr 86/IX/2015 KRRP z dnia 20 marca 2015 roku, w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, obciążono obwinioną radcę prawną K. M. kosztami postępowania i zasądzono od obwinionej na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Poznaniu kwotę 2.000,00 zł (słownie: dwa tysiące złotych 00/100).

Z powyższym orzeczeniem nie zgodziła się obwiniona K. M. składając odwołanie datowane na dzień 3 sierpnia 2017 r. Obwiniona zaskarżone orzeczenie zakwestionowała odnośnie punktu I co do wysokości kary wnosząc o zmianę orzeczenia w pkt. I poprzez orzeczenie kary nagany w miejsce kary zawieszenia wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 2 lat.

W lakonicznie sformułowanym uzasadnieniu środka zaskarżenia obwiniona podniosła, iż orzeczona wobec niej kara jest rażąco niewspółmierna. Jednocześnie obwiniona wskazała, iż pełnomocnictwo udzielone jej przez R. T. zostało jej wypowiedziane w miesiącu grudniu 2013 r., a posiadane przez obwinioną dokumenty zostały wydane R. T. po wypowiedzeniu pełnomocnictwa. Nadto zdaniem obwinionej, w toku postępowania (obwiniona nie wskazała w toku

jakiego postępowania) R. T. uzyskiwała kopie wszystkich dokumentów składanych przez obwinioną jak również kopie pism stron postępowania oraz pism Sądu.

Sąd zważył co następuje.

Ustalenia poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu co do winy nie budzą wątpliwości czego zresztą nie kwestionowała obwiniona. Podkreślić należy, iż obwiniona nie podjęła żadnej aktywności ani próby obrony zarówno w postępowaniu prowadzonym przez Rzecznika Dyscyplinarnego jak i przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym. Obwiniona nie wykazała w treści swojego środka zaskarżenia aby jej lakoniczne twierdzenia co do wypowiedzenia pełnomocnictwa przez R. T., udzielaniu informacji oraz udostępnienia dokumentacji polegały na prawdzie i odpowiadały rzeczywistości. Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela zatem w pełni i przyjmuje za własne ustalenia poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Poznaniu.

W szczególności trudno dać wiarę twierdzeniom obwinionej aby w grudniu 2013 r. zostało jej wypowiedziane pełnomocnictwo skoro brak jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność, a przecież rolą profesjonalnego pełnomocnika jest zadbać o to aby wypowiedzenie pełnomocnictwa zostało formalnie utrwalone i stwierdzone pismem lub dokumentem, również w niniejszym postępowaniu prowadzonym w trybie przepisów postępowania karnego dowód taki winien być przedłożony. Poza tym okoliczność taka gdyby nawet miała miejsce to i tak nie miałaby żadnego znaczenia dla oceny zachowania obwinionej albowiem wyrok w sprawie (...) Sądu Rejonowego w L. prowadzonej przez obwinioną zapadł w dniu 12 sierpnia 2013 r. a uprawomocnił się 03 września 2013r. (karta 4-5 akt sprawy), termin do złożenia wniosku o uzasadnienie upłynął po 7 dniach od ogłoszenia wyroku, a do złożenia apelacji po 21 dniach w przypadku nie złożenia wniosku o uzasadnienie. Obwiniona posiadała umocowanie, a tym samym obowiązek, reprezentowania R. T. przed Sądami Powszechnymi wszystkich instancji. Zatem gdyby faktycznie doszło do wypowiedzenia pełnomocnictwa w grudniu 2013 r., na co i tak nie przedłożono dowodu, to i tak byłoby to już po upływie terminów do zaskarżenia wyroku oraz po jego uprawomocnieniu.

Już na marginesie wskazać należy – co nie było objęte zarzutem i nie podlega kognicji Sądu - iż obwiniona prowadząc w imieniu R. T. postępowanie o zezwolenie na złożenie do depozytu kwoty 30.000,00 złotych także dopuściła się poważnych uchybień poprzez brak informowania swojego mocodawcy o oddaleniu wniosku, poprzez nie złożenie wniosku o zwrot klientowi kwoty wpłaconej na rachunek Sądu .

Dopuszczając się zarzucanych jej uchybień obwiniona przyczyniła się tym samym do szkody klienta na skutek wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, co wiąże się z poniesieniem kosztów tego postępowania, a także naliczeniem dalszych odsetek co zwiększało jeszcze szkodę mocodawcy.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zarówno waga jak i rodzaj popełnionych przez obwinioną przewinień dyscyplinarnych uzasadnia wymiar kary orzeczonej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Stąd też kara ta jest adekwatna do stopnia szkodliwości czynu obwinionej, oraz jej zachowania i skutków tego zachowania.

Aby zarzut co do wysokości kary okazał się skuteczny musi wystąpić rażąca niewspółmierność kary i zarzucanego jej przewinienia. Rażąca niewspółmierność kary, zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary .

W niniejszym przypadku, w przekonaniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, nie występuje niewspółmierność kary w zakresie do zarzucanych i udowodnionych obwinionej oraz nie kwestionowanych przez obwinioną przewinień dyscyplinarnych, a zatem tym bardziej nie może być tym samym mowy o niewspółmierności w stopniu rażącym. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzając obwinionej karę wziął pod uwagę zachowanie się obwinionej wobec klienta i w postępowaniu dyscyplinarnym.

Orzeczona kara spełnia cele i zadania wychowawcze oraz prewencyjne tak w zakresie prewencji ogólnej jak i szczególnej i w ocenie Sądu skłoni obwinioną do pogłębionej refleksji dotyczącej wykonywania przez nią zawodu radcy prawnego .

O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł w oparciu o art. 70⁶ ust.2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. 2017. 1870) obciążając obwinionego kwotą zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.